

Nem, ezt senki sem állíthatja. A megyei és a járási könyvtárak igazgatói őszintén, nyíltan beszélnek nemcsak eredményeikről, hanem nehézségeikről és bajaikról is. Talán egy példa nem árt erről a területről sem.

Amilyen jó a kisközségek, kis települések könyvtári ellátottsága, annyi kívánnivalót hagy maga után a nagyobb községek könyvtárainak fejlesztése, az olvasók toborzása. A sárvári járás területén az volt tapasztalható, hogy a nagyobb községek könyvtári ellátottsága általában messze elmarad a megyei átlagtól. Néhány példa: *Répcelak* 1600 lakos, 680 kötet, *Káld* 1600 lakos, 475 kötet, *Hosszúpereszteg* 1800 lakos, 540 kötet könyv.

Ez a viszonylagosan alacsony könyvtári ellátottság természetesen egyenes arányban van ezeken a helyeken a könyvtárhasználat gyenge fokával, a mezőgazdasági könyvek forgalmának igen csekély mértékével, a helyiségek és a felszerelés gyengeségével is. Világos, hogy a jövőben nagyobb gondot kell fordítani a nagyobb települések könyvtárainak fejlesztésére, általában a tanácsi kezelésbe adás lehetőségeit, anyagi alapjait ezekben a községekben lehet és kell is jobban kihasználni!

De nemcsak a megyében, hanem magában Szombathelyen is nagyobb gondot kell fordítani a városi könyvtári fiókhálózat fejlesztésére. E peremkerületi fiókhálózat (7 fiókkönyvtár, kb. 6800 kötet) ma már nem tud eleget tenni a fejlődő, olvasni és művelődni vágyó városi lakosság igényeinek. A statisztikai adatok is jól tükrözik ezt a hiányosságot: míg a megyében egy olvasóra 6,21 kötet könyv jut, Szombathelyen csak 4,14 kötet; a megyé-

ben egy lakosra általában 4 Ft jut a könyvvállomány fejlesztésére, de a megye székhelyén csupán 1,20 Ft.

Bizonyos, hogy a városi tanács mindent megtesz majd a városi fiókkönyvtárhálózat fejlesztésére; ennek elősegítésére a megyei könyvtár igen jó tervet készített.

Néhány hiányosságot még meg lehetne említeni: a termelészövetkezeteket alig alig tudták bevonni a könyvtárak támogatásába, a könyvbarát-mozgalom nem ért le a községekbe, még a járási székhelyeken sem mindenütt érezni eléggé a munkáját. De az elmaradások felszámolása folyamatban van, az élet, a fejlődés irama és üteme ott lüktet a megye művelődésügyének munkájában, épp ezért nem lehet kétséges, hogy a fejlődésben Vas megye könyvtárai a jövőben sem maradnak el.

Erdemes volt-e Vas megyébe elutazni? Helyes volt-e szétnézni — még ha rövid időre is — a megye könyvtáraiban?

A felelet nem lehet kétséges: hasznos utazás volt ez — s az OKDT-ben elhangzott javaslatnak megfelelően — a tanács tagjainak rendszeres és élő kapcsolatot kell tartaniuk a közművelődési könyvtárhálózatokkal, azok problémáival. Így az ülések napirendjére kerülő „anyagok” élő, eleven valósággá változnak, s a budapesti nagykönyvtár munkatársa — mint jómagam — ismét belekerül a könyvtárosi munka egységének, életteljességének vonzó áramkörébe. Egymás munkáját, a közös célt — azt hiszem — ezen az úton is elő tudjuk segíteni.

Haraszthy Gyula

Bent, a tiszta szobában nagyapa — épp vasárnap délelőtt volt — kivette a ládából Kossuth Lajos „Irataim az emigrációból” című művének negyedik kötetét és — miközben mi nagyanya egy főbillentésére magára hagytuk — szinte vallásos neki-fohászzkodással olvasni kezdte. Templomba nem járt. A legközelebbi templom különben is nyolc-tíz kilométerre esett a völgyeken, istenverte bozótokon és szittyókon át.

De elbeszélhettem volna én ilyesmiket, hogy egy pusztai bognár Kossuth iratait olvassa? Holott ez csak kezdete volt a dolognak, mert nagyapa Klapka, Jókai, Görgey, sőt Szemere iratait is olvasta, általában mindent elolvasott negyvennyolcról, még a verseket is. S alakíthattam volna regényt egy ilyen főhős köré, ahogy egy valóságvesztett pillanatban eszembe villant? Nem alakíthattam, a fejemhez vágták volna. Mert Klapka és Görgey emlékiratait nemcsak nagyapa olvasta, hanem a kocsisgazda, a két elsőbéres, sőt egy egész közönséges béres is. De okuláját izgatottan igazgatva beleragadt egy délutánra egy juhászszámadó is. S annak fia, a fütökövács is, becsületiszavammal állíthatom, saját szememmel láttam, s annál kevésbé tévedhetek, mert annak a kovácsnak meg én voltam a fia: melleleg szintén lelkes olvasó. Folytassam? Esténként a férfiak ahelyett, hogy izes látványosságként italosan egymás beléből ontották volna a bevedelt bort, feltűnő nyugalommal arról beszélgettek, hogy mi lett volna, ha Garibaldi és Türr mégis elhozta volna a puskát. Bort nem ittak, abból az egyszerű okból, mert nem tellett rá.

(Illyés Gyula: Mint a darvak)